EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 10.9.2009
COM(2009) 475 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Palielināt starptautisko finansējumu klimata pārmaiņu jautājumiem. Eiropas apsvērumi saistībā ar Kopenhāgenas vienošanos

{SEC(2009) 1172}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Palielināt starptautisko finansējumu klimata pārmaiņu jautājumiem. Eiropas apsvērumi saistībā ar Kopenhāgenas vienošanos

1. KOPSAVILKUMS

ES ir izvirzījusi pasaulē vērienīgākos mērķus klimata pārmaiņu ierobežošanai un ieviesusi saistošus mehānismus, kas nodrošina vienpusēju siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu par 20 % līdz 2020. gadam salīdzinājumā ar līmeņiem 1990. gadā. ES ir gatava vēl stingrākam samazinājumam — 30 % —, ja tiek panākta taisnīga un vērienīga vienošanās Kopenhāgenā, ja pārējās attīstītās valstis apņemas veikt līdzvērtīgus emisiju samazinājumus un ja ekonomiski spēcīgākās jaunattīstības valstis sniedz ieguldījumu proporcionāli to atbildībai un attiecīgajām iespējām. Tomēr ES viena neko nepanāks. Lai Kopenhāgenas nolīgums būtu rezultatīvs,

- visām attīstītajām valstīm jāveic vērienīgi emisiju samazinājumi un daudzām valstīm jānosaka vērienīgāki mērķi,
- jaunattīstības valstīm jāveic atbilstoši klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumi, jo īpaši tām, kuras ir ekonomiski spēcīgākās jaunattīstības valstis, kā arī
- vajadzīga efektīva struktūra pasaules mērogā, kas var sniegt iedarbīgus stimulus investīciju novirzīšanai zemu oglekļa emisiju ekonomikā.

L'Akvilas sammitā jūlijā vērienīgāko ekonomiku forumā (*Major Economies Forum* jeb *MEF*), kurā piedalījās lielākās jaunattīstības valstis, tika atbalstīts zinātniskais viedoklis par to, ka planētas vidējās temperatūras pieaugums nedrīkst pārsniegt 2°C. Tiekoties Kopenhāgenā, šis mērķis jāpārvērš konkrētos emisiju samazināšanas skaitļos. Zinātniskajos pētījumos konstatēts, ka tas nozīmē samazināt globālās emisijas līdz 2050. gadam par vismaz 50 %, salīdzinot ar 1990. gadu, un ka globālo emisiju augstākajam punktam jābūt 2020. gadā. Zinātniskie pētījumi liecina arī par to, ka attīstītajām valstīm līdz 2020. gadam jāsamazina emisijas par 25 % – 40 % un līdz 2050. gadam – par vismaz 80 %.

Finansējuma risinājums būs svarīgākais faktors, lai panāktu vienošanos Kopenhāgenā. ANO sarunas ir tikpat kā strupceļā. Attīstītās valstis uzskata, ka kopējā rīcībā jāpiedalās arī jaunattīstības valstīm, jo īpaši tām, kuru ekonomiskā situācija ir labāka. Savukārt jaunattīstības valstis vēlētos skaidru attīstīto valstu pozīciju jautājumā par klimata pārmaiņu seku mīkstināšanas un adaptācijas pasākumu finansēšanu. Līdz Kopenhāgenas tikšanās dienai ir palikušas mazāk nekā 90 dienas, tāpēc ES jāpārņem iniciatīva un jāvirza sarunas.

Šā dokumenta uzdevums ir novērst sarunu nonākšanu strupceļā, izklāstot apsvērumus par finansējumu klimata pārmaiņu jautājumiem. Eiropadome 2009. gada martā skaidri norādīja ES gatavību ieguldīt pienācīgu daļu globālajā finansējumā. Tagad ES jāveic nākamais solis un jādefinē iespējamie finansējuma avoti un veids, kā noteikt pienācīgu ieguldījumu un kā organizēt finansēšanu. Taču jāpiebilst, ka neviens no šajā dokumentā norādītajiem skaitļiem nav oficiāls ES saistību priekšlikums. Minētie skaitļi jāsaprot kā orientējoša norāde par iespējamo finansējuma apjomu, kas vajadzīgs, lai Kopenhāgenā varētu panākt ievērojamu rezultātu, kurā līdzvērtīgi piedalās attīstītās valstis un ekonomiski labākā situācijā esošās jaunattīstības valstis, kā arī globālais oglekļa tirgus.

Eiropas Parlaments un Padome tiek aicināta izskatīt šādus pamatprincipus.

- Komisija lēš, ka vajadzīgais finansējums adaptācijas un klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumiem jaunattīstības valstīs līdz 2020. gadam varētu sasniegt aptuveni EUR 100 miljardus gadā. Lai iegūtu šo summu, jāapvieno vietējais finansējums (publiskais un privātais sektors) jaunattīstības valstīs, pasaules oglekļa tirgus un — papildus tam — starptautiskā publiskā finansējuma plūsma. Vietējais privātais un publiskais finansējums varētu segt 20–40 %, oglekļa tirgus līdz aptuveni 40 % un starptautiskais publiskais finansējums — atlikušo daļu. Jo vērienīgāks attiecībā uz klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumiem būs kopējais nolīgums, jo lielāks finansiālais atbalsts attīstītajām valstīm būs jāsniedz jaunattīstības valstīm. Taču vienlaikus vērienīgākas un plaši izplatītas emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmas radīs arī vairāk resursu klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumiem jaunattīstības valstīs.
- Pareizi izveidots starptautiskais oglekļa tirgus radīs finansiālās plūsmas pieaugumu uz jaunattīstības valstīm un 2020. gadā potenciāli sniegs līdz pat EUR 38 miljardiem gadā. Kopenhāgenas nolīgumā jāparedz jauns sektorāls oglekļa tirgus kreditēšanas mehānisms, vienlaikus koncentrējot tīras attīstības mehānismu (TAM) vismazāk attīstītajās valstīs. ES jāizveido stimuls šādai pārejai ES emisiju tirdzniecības sistēmā.
- Komisija lēš, ka starptautiskajam publiskajam finansējumam 2020. gadā jābūt robežās starp EUR 22 un 50 miljardiem. No 2013. gada publiskā finansējuma iemaksas jādala, pamatojoties uz maksātspēju un atbildību par emisijām un iekļaujot ekonomiski spēcīgākās jaunattīstības valstis. Pamatojoties uz šiem pieņēmumiem, ES daļa būtu no aptuveni 10 % līdz 30 % atkarībā no šo divu kritēriju svēruma. Ja Kopenhāgenā tiks sasniegts vērienīgs rezultāts, ES atbilstīgā iemaksa 2020. gadā varētu būt no EUR 2 līdz 15 miljardiem gadā atkarībā no kopējā globālā finansējuma, par kuru izdosies vienoties, un katra sadales kritērija svēruma.
- Piešķirot atbalstu adaptācijas pasākumiem, prioritāte ir visneaizsargātākās valstis un nabadzīgās jaunattīstības valstis.
- Starptautiskā gaisa un jūras transporta nozares var kļūt par svarīgu jaunu finansējuma avotu — šī iespēja jāturpina pētīt.
- Turpmākajai starptautiskās finanšu struktūras pārvaldībai jābalstās uz decentralizētu, augšupēju pieeju. Šai pieejai jābūt arī pārredzamai, efektīvi kontrolējamai, kā arī jāievēro atbalsta efektivitātes standarti. Klimata pārmaiņu seku mazināšanas un adaptācijas pasākumu finansējuma nepilnības un nelīdzsvarotība jāuzrauga un regulāri jāpārskata jaunam augsta līmeņa forumam par starptautisko finansējumu klimata pārmaiņu jautājumiem.
- Visām valstīm, izņemot vismazāk attīstītās valstis, līdz 2011. gadam jāsagatavo zemu oglekļa emisiju izaugsmes plāni, tostarp ticami vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķi, un jāsagatavo siltumnīcefekta gāzu emisiju gada uzskaites. ES līdz 2011. gadam jāiesniedz zemu oglekļa emisiju izaugsmes plāns līdz 2050. gadam.
- Laikposmā no 2010. līdz 2012. gadam, ja izdodas panākt sekmīgu vienošanos Kopenhāgenā, visticamāk, būs vajadzīgs tūlītējs finansējums adaptācijai, klimata pārmaiņu seku mazināšanai, pētniecībai un darbībspējas uzlabošanai jaunattīstības valstīs no EUR 5 līdz 7 miljardiem gadā. Tāpēc, pamatojoties uz šiem pieņēmumiem, ES varētu veikt EUR 0,5 līdz 2,1 miljardu lielu tūlītēju iemaksu gadā, sākot ar 2010. gadu. Šis finanšu pasākums ir jāatbalsta gan no ES, gan no valstu budžetiem.
- Laikposmam pēc 2012. gada — kā daļu no nākamās finanšu shēmas priekšlikumiem — Komisija ierosinās vienotu, kopīgu piedāvājumu par ES līdzdalību globālā mērogā, tostarp

par to, vai no 2013. gada piešķirt finansējumu no budžeta līdzekļiem vai izveidot atsevišķu Klimata fondu kā daļu no priekšlikumu paketes finanšu shēmai pēc 2013. gada, vai arī apvienot abus finansējuma avotus. Ja tiks nolemts izmantot ES budžeta līdzekļus, jāierosina arī pagaidu risinājums 2013. gadam, uz kuru attiecas pašreizējā finanšu shēma. Būtisks ES finansējuma avots kā daļa no kopējā ES ieguldījuma varētu būt tiešas atsevišķu dalībvalstu iemaksas. Komisija dod priekšroku ES budžeta izmantojumam, kas ļautu pilvērtīgi piedalīties Eiropas Parlamentam.

– Ja neizmanto ES budžetu, tad iekšējai iemaksu sadalei ES jābalstās uz tiem pašiem iemaksu veikšanas principiem kā starptautiskā līmenī, ņemot vērā dalībvalstu īpašos apstākļus.

Starptautiskā publiskā finansējuma iemaksu apjoms veidos būtisku daļu, bet minētās iemaksas nevajadzētu pārspīlēt. Piemēram, iespējamais ES publiskā finansējuma iemaksu apjoms būs būtiski mazāks nekā paredzētie ieņēmumi valstu budžetos no izsolēm. Turklāt cīņa ar klimata pārmaiņām kopumā maksā daudz mazāk nekā jau notikušu pārmaiņu seku risināšana.

2. RADĪT PIEMĒROTAS FINANŠU PLŪSMAS

Tiek lēsts, ka līdz 2020. gadam vajadzīgais finanšu līdzekļu apjoms adaptācijai un klimata pārmaiņu seku mazināšanai ir ap EUR 100 miljardiem gadā[1]. Bieži vien kļūdaini uzskata, ka minētā summa ir vajadzīgā iemaksa no attīstīto valstu budžetiem. Tomēr ir virkne dažādu avotu, kas var dot savu ieguldījumu:

- vietējais finansējums (valsts un privātais sektors),
- oglekļa tirgus radītie līdzekļi,
- starptautiskā publiskā finansējuma līdzekļi.

Vajadzīgo resursu nodrošināšanā acīmredzot izšķiroša būs oglekļa tirgus turpmāka attīstība un paplašināšana. Pašreizējais oglekļa tirgus 2008. gadā ir veicinājis finanšu līdzekļu plūsmu uz jaunattīstības valstīm EUR 4,5 miljardu apjomā, kur 75 % no pieprasījuma veido ES privātais sektors saistībā ar ES emisiju tirdzniecības sistēmu[2]. Šais sistēmai jādarbojas kā galvenajam privātā sektora oglekļa emisiju finansējuma virzītājam, atbalstot klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumus jaunattīstības valstīs. Tas ļaus īstermiņā, vidējā termiņā un pēc tam koncentrēt publisko finansējumu uz adaptācijas pasākumiem, darbībspējas sekmēšanu un tehnoloģiju pētniecību, izstrādi un demonstrējumiem, kā arī palīdzēs palielināt privātā sektora investēšanas spēju, piemēram, atvēlot finansējumu jauno tehnoloģiju sākotnējai ieviešanai.

Jo vairāk līdzekļu ir oglekļa tirgū, jo mazāk līdzekļu jāatvēl no publiskā budžeta. Tāpēc ļoti svarīgs ir funkcionējošs oglekļa tirgus ar vērienīgiem mērķiem, un ekonomiski spēcīgākajām jaunattīstības valstīm jāseko ESAO tendencei un jāievieš emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmas.

2.1. Mobilizēt vietējo finansējumu

Ne tikai attīstītajās valstīs, bet arī jaunattīstības valstīs vietējais privātais finansējums veido lielu daļu no vajadzīgajām investīcijām. Jaunattīstības valstu grupai būtu jāierobežo emisiju pieaugums, lai līdz 2020. gadam tas būtu aptuveni par 15–30 % zemāks par nemainīgas

---

1 Skatīt dienestu darba dokumenta 2. nodaļu.

2 Pielāgots no Pasaules bankas ziņojuma *State and trends of the carbon market 2009* http://siteresources.worldbank.org/EXTCARBONFINANCE/Resources/State_and_Trends_of_the_Carbon_Market_2009-FINALb.pdf.

pašreizējās attīstības scenāriju. Lielākā daļa no vajadzīgajām investīcijām jau ir komerciāli dzīvotspējīgas – ar papildu līdzekļiem, kas atgūti, mazāk maksājot par patērēto enerģiju. Piemēram, zemu izmaksu energoefektivitātes pasākumi var sniegt divas trešdaļas no potenciālā emisiju samazinājuma enerģētikā[3]. Privātā sektora investīcijas enerģētikā var veicināt, izveidojot piemērotu politiku, paredzot emisiju tirdzniecības sistēmas, kas ietver galvenās emitējošās nozares, valsts noteikumus un finanšu stimulus. Daudzas jaunattīstības valstis jau ir sākušas ieviest energoefektivitātes standartus, kas ir milzu lēciens uz priekšu, salīdzinot ar vecajām augstu oglekļa emisiju tehnoloģijām. Citi inovatīvi instrumenti var veicināt privātā sektora investīcijas jaunatīstības valstīs. Piemēram, ES direktīva par atjaunojamo enerģiju[4] sekmē investīcijas jaunā atjaunojamās enerģijas infrastruktūrai Ziemeļāfrikā.

Turklāt daudzu jaunattīstības valstu, jo īpaši ekonomiski spēcīgāko, rīcībā ir pietiekami pašu finanšu resursi, lai stimulētu vajadzīgās vietējās investīcijas. Piemēram, Brazīlija jau paziņoja, ka tā segs būtisku izmaksu daļu par atmežošanas rezultātā radušos emisiju samazināšanu.

Adaptācijas pasākumu finansējuma lielāko daļu var sniegt arī privātās mājsaimniecības un uzņēmumi, jo tas ir viņu pašu ekonomiskajās interesēs. Lai samazinātu risku, šīs grupas nodrošina, lai to privātīpašums, piemēram, ēkas, būtu aizsargāts pret klimata pārmaiņām. Tomēr nabadzīgajām valstīm, jo īpaši vismazāk attīstītām valstīm, kā ar jaunattīstīto valstu nabadzīgākajai iedzīvotāju daļai nebūs pietiekamu līdzekļu, lai investētu adaptācijas pasākumos cīņai ar klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi. Viņi būs atkarīgi gan no vietējās, gan starptautiskās publiskā sektora palīdzības.

2.2. Pilnībā izmantot oglekļa tirgu

Ir pierādījies, ka starptautiskais oglekļa tirgus ir efektīvs rīks, kas palielina privātā sektora investīcijas jaunattīstības valstīs, vienlaikus ļaujot attīstītajām valstīm rentablā veidā sasniegt to emisiju samazināšanas mērķus. Protams, lielākais guvums no finanšu līdzekļu plūsmām ir tajās jaunattīstības valstīs, kur ir vērā ņemams emisiju samazināšanas potenciāls. Lai nodrošinātu starptautiskā oglekļa tirgus dinamisku attīstību (kā parādīts 1. attēlā), esošajā tīras attīstības mehānismā (TAM) jāveic būtiskas reformas un jākoncentrējas uz vismazāk attīstītajām valstīm. Turklāt pēc 2012. gada ekonomiski spēcīgākajās jaunattīstības valstīs un ekonomikas nozarēs, kur pastāv intensīva konkurence, pakāpeniski jāievieš sektorālais oglekļa tirgus kreditēšanas mehānisms[5].

---

3 Skatīt SEC(2009) 101.

4 Direktīva 2009/28/EK.

5 Skatīt dienestu darba dokumenta 4. nodaļu.

1. attēls. Globālā oglekļa tirgus pakāpeniska attīstība

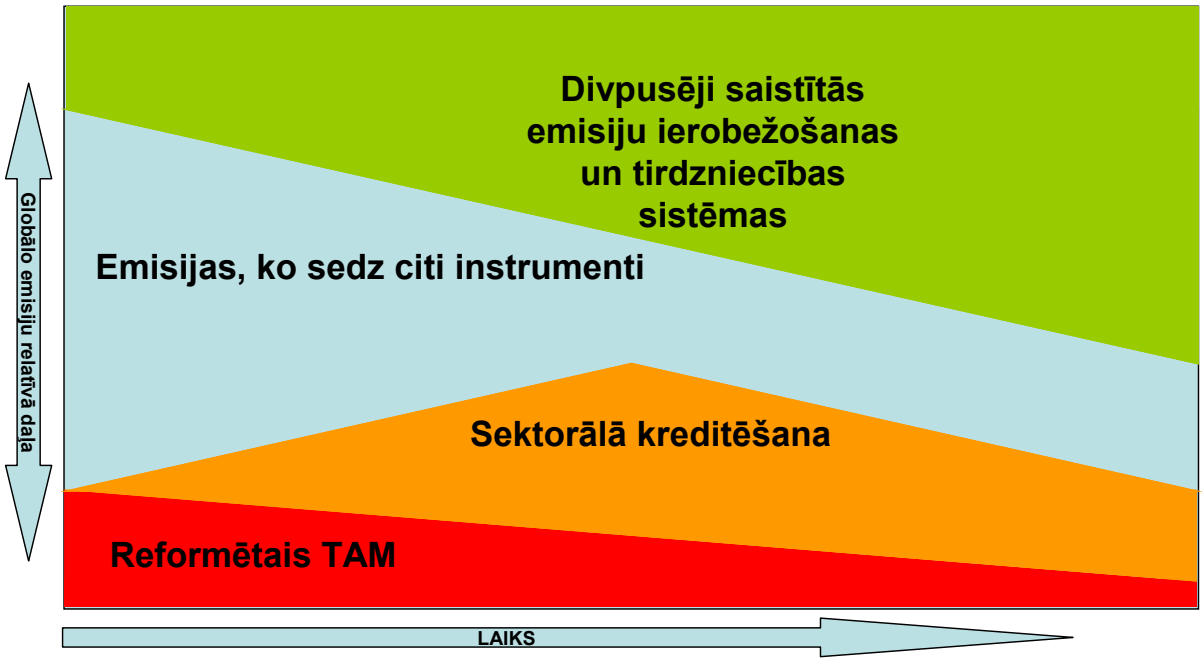

Paplašinot līdzšinējo, uz projektu balstīto pieeju, šis jaunais sektorālais mehānisms var un tam būtu jāsniedz būtisks investīciju apjoms zemu oglekļa emisiju tehnoloģijās jaunattīstības valstīs, un tam jāņem vērā jaunattīstības valstu spēja pašām veikt pasākumus minētajās nozarēs. Virzītājspēks šādām investīcijām ir noturīga oglekļa cena vidējā termiņā ESAO valstīs.

Šīs investīcijas darbojas kā aizstājējs samazinājumam attīstītajās valstīs (tā sauktā „kompensācija"). Kompensācijas kredītu iegādi nevar ieskaitīt publiskajā finanšu atbalstā, ko attīstītās valstis apsolījušas veikt papildu emisiju samazināšanas mērķiem, jo tad šādas kompensācijas tiktu uzskaitītas divreiz.

Taču ir lietderīgi izdalīt un reģistrēt kompensācijas kredītus kā atsevišķas finanšu līdzekļu plūsmas uz jaunattīstības valstīm. Uzskaitot šādas finanšu līdzekļu plūsmas no kompensācijas kredītiem, jābalstās uz novērtējumu par kopējām neto plūsmām (aprēķinātas tonnās) valstī vai no valsts un uz vidējām tirgus cenām. Vēlams minētajam novērtējumam izmantot pašreizējos ziņošanas mehānismus par finanšu pārvedumiem uz jaunattīstības valstīm, piemēram, ESAO Atbalsta attīstības komitejas ziņojumus, nevis radīt jaunas neatkarīgas ziņošanas prasības.

Starptautiskais oglekļa tirgus sniedz daudz ieguvumu. Izveidojot oglekļa tirgu, kas paredz samazināt emisijas par 30 % attīstīto valstu grupā, līdz 2020. gadam par aptuveni ceturtdaļu tiks samazinātas izmaksas par globālo klimata pārmaiņu seku mazināšanu. Vienlaikus tas radīs finanšu plūsmas uz jaunattīstības valstīm aptuveni EUR 38 miljardus gadā[6]. Turklāt pieprasījumam pēc kompensāciju kredītiem ir daudzpakāpju ietekme, jo tas ievērojami piesaista oglekļa emisiju finansējumu investīcijām zemu oglekļa emisiju attīstībā.

Potenciālais finanšu plūsmas apjoms, ko mobilizē oglekļa tirgus, ir atkarīgs no vairākiem Kopenhāgenas nolīguma struktūras elementiem. Lai veicinātu spēcīgu oglekļa tirgu, kas rada pietiekošu finansējumu nākamajos gados, sarunu pusēm jācenšas panākt, lai attīstītajām valstīm būtu vērienīgi emisiju samazināšanas mērķi, lai tiktu ieskaitīts vai dzēsts pārpalikums no piešķirtā daudzuma vienībām pirmajā saistību laikposmā un noteikti vērienīgi sākotnējie

[6] Skatīt dienestu darba dokumenta 3. nodaļu.

līmeņi emisiju samazināšanai laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam[7]. Citādi piedāvājuma un pieprasījuma bilance visās I pielikuma valstīs neizraisīs oglekļa cenas celšanos. Laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam oglekļa cena un finanšu līdzekļu plūsmas uz jaunattīstības valstīm galvenokārt ir atkarīgas no ES rīcības – t.i., stingri ierobežojumi laikposmā no 2008. līdz 2020. gadam un neatzītas piešķirtā daudzuma vienības ES emisiju tirdzniecības sistēmā. Tāpēc ir vitāli svarīgi jaunajā ESAO līmeņa oglekļa tirgū izolēt saistītās emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmas no piešķirtā daudzuma vienību pārpalikuma.

2.3. Noteikt starptautiskā publiskā finansējuma apjomu

Jo mazāk līdzekļu iegūst no oglekļa tirgus, jo lielāks ir pieprasījums pēc publiskā finansējuma klimata pārmaiņu seku mazināšanai. Tā kā šajā posmā nevar paredzēt oglekļa tirgus apjomu, nav iespējams noteikt arī to, cik daudz būs papildu pieprasījuma pēc publiskā finansējuma. Tāpēc tas ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc regulāri ir jāveic pārskati ierosinātajā Augsta līmeņa forumā par starptautisko finansējumu klimata pārmaiņu jautājumiem (skatīt 4. nodaļu).

Publiskā finansējuma apjoms, kas vajadzīgs klimata pārmaiņu seku mazināšanai, pakāpeniski palielināsies un, protams, būs saistīts ar pasākumu vērienīgumu attīstītajās valstīs. Uzreiz pēc Kopenhāgenas nolīguma galvenokārt jākoncentrējas uz darbībspējas uzlabošanu, jo īpaši lai stiprinātu institucionālās un regulatīvās spējas jaunattīstības valstīs, un uz pilotdarbību atlasi. No 2013. gada pieprasījums pēc starptautiskā publiskā finansējuma, visticamāk, pieaugs, jo tiks īstenoti vairāki stingri klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumu plāni. Jāatvēl ievērojams publiskais finansējums, lai veicinātu privātā sektora investīcijas pētniecības, izstrādes un demonstrējumu pasākumiem, galvenokārt veidojot publiskā un privātā sektora partnerības un attīstīto un jaunattīstības valstu kopuzņēmumus.

Sīkāks sadalījums par vajadzīgo finansējumu izklāstīts 1. tabulā.

- Komisija lēš, ka 2020. gadā papildu izmaksas jaunattīstības valstīm enerģētikas un ražošanas nozarēs, kuras nevar segt no oglekļa tirgus, būs EUR 33 miljardi gadā[8]. Tomēr pārsvarā tas nozīmē zemu izmaksu ilgtermiņa energoefektivitātes pasākumus, no kuriem lielāko daļu var finansēt no vietējiem līdzekļiem, galvenokārt no privātā sektora avotiem jaunattīstības valstīs. Tikai nelielu daļu no šīm papildu izmaksām — 10 % līdz 20 % — līdz 2020. gadam jāfinansē no starptautiskā publiskā finansējuma, galvenokārt to atvēlot nabadzīgajām jaunattīstības valstīm (EUR 3 līdz 6 miljardi).

- Lai samazinātu lauksaimniecības nozarē radītās emisijas, kas nav CO_2, un CO_2 emisijas atmežošanas un mežu degradācijas rezultātā (*REDD*), pēc Komisijas aprēķiniem papildu izmaksas ir EUR 23 miljardi gadā[9]. Līdz 2020. gadam publiskais finansējums būs noteicošais faktors atmežošanas un mežu degradācijas radīto emisiju samazināšanai. Tā kā klimata pārmaiņu seku mazināšanas potenciāls lielākoties ir nabadzīgās jaunattīstības valstīs, gaidāms, ka starptautiskais publiskais finansējums segs papildu izmaksu lielāko daļu, salīdzinot ar enerģētikas nozari, t.i., 30 % līdz 60 % (EUR 7 līdz 14 miljardi). Tāpēc Komisija iepriekšējā paziņojumā ierosināja izveidot Pasaules meža oglekļa mehānismu[10].

- Skatot šīs nozares kopā, klimata pārmaiņu seku mazināšanai starptautisko publisko pārvedumu pirmā aplēse 2020. gadam ir no EUR 10 līdz 20 miljardiem gadā, un aptuveni trešā daļa no šīs summas 2013. gadā. Tomēr tas, cik no minētajām finanšu līdzekļu

---

7 Skatīt dienestu darba dokumenta 7. nodaļu.
8 Skatīt dienestu darba dokumenta 3. nodaļu.
9 Skatīt dienestu darba dokumenta 3. nodaļu.
10 COM(2008) 645.

plūsmām faktiski tiks īstenotas, būs galvenokārt atkarīgs no jaunattīstības valstu zemu oglekļa emisiju izaugsmes plānu pieejamības un kvalitātes un šajā kontekstā arī no izstrādātajiem priekšlikumiem klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumiem.

- Tomēr, kā jau izklāstīts iepriekšējā nodaļā, ņemot vērā pašreizējās attīstīto valstu apņemšanās samazināt emisijas, pastāv risks, ka reāli oglekļa emisiju finansējuma plūsmas būs mazākas. Ja attīstītās valstis vēlas novērst atšķirību starp to pašreizējiem solījumiem un zinātnieku pamatotajām prasībām, būs jāatvēl finansējums papildu emisiju samazinājumiem jaunattīstības valstīs. Turpmākos pētījumos norādīts, ka, lai kompensētu iztrūkumu, kas rodas, samazinot mērķi attīstītajās valstīs no –30 % līdz –10 %, salīdzinot ar 1990. gada līmeni[11], 2020. gadā būtu jāpalielina starptautiskā publiskā finansējuma pārvedumi jaunattīstības valstīm par aptuveni EUR 120 miljardiem gadā[12].
- Starptautiskais publiskais finansējums darbībspējas paaugstināšanai un sadarbībai pētniecībā un tehnoloģiju demonstrējumos 2020. gadā tiek lēsts papildu EUR 2–6 miljardu apjomā.
- Publiskais finansējums, gan vietējais, gan starptautiskais, būs galvenais avots, lai finansētu adaptācijas pasākumus nabadzīgās jaunattīstības valstīs. *UNFCCC* Sekretariāts ir aprēķinājis, ka adaptācijas izmaksas visās jaunattīstības valstīs 2030. gadā varētu būt robežās starp EUR 23 līdz 54 miljardiem gadā[13]. Pirmā aplēse starptautiskajiem publiskajiem pārvedumiem 2020. gadā varētu būt no EUR 10 līdz 24 miljardiem gadā.

Finansējums adaptācijas pasākumiem, visticamāk, nāks galvenokārt no publiskā sektora, apvienojot šādus avotus: i) iemaksu veicēju tieši budžeta izdevumi un ii) daļa no oglekļa tirgus ienākumiem (kā jau tas notiek adaptācijas fonda gadījumā). Lai adaptācijai atvēlētā finansējuma plūsma noritētu efektīvi, visās valsts attīstības stratēģiju nozarēs jāintegrē adaptācija klimata pārmaiņām. Nākamajos gados, visticamāk, būs vajadzīga piemērota darbībspēja, lai nodrošinātu minēto integrāciju, kā arī lai atbalstītu jau noteiktās prioritātes nabadzīgākajās un visneaizsargātākajās valstīs.

2.4. Starptautiskais publiskais finansējums ātrai īstenošanai 2010.-2012. gadā

Ja Kopenhāgenā tiks panākta vispārēja vienošanās, kas ietvers starptautisko publisko finansējumu ātrai īstenošanai, sākotnējos ieguldījumus galvenokārt vajadzētu piešķirt, lai

(1) finansētu procedūras un darbībspējas uzlabošanu, kas nepieciešama, lai, piemēram, izstrādātu klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumus atbilstoši zemu oglekļa emisiju izaugsmes plāniem, veiktu emisiju uzskaiti un izveidotu oglekļa tirgus, tostarp sektorālo kreditēšanas mehānismu;

(2) izvērtētu klimata pārmaiņu iespējamo ietekmi, pielāgošanos šīm pārmaiņām iekļautu valstu attīstības stratēģijās un finansētu prioritāros ieguldījumus.

Turklāt Komisija uzskata, ka, ņemot vērā noteiktās vajadzības un resursus, tuvākajā laikā būtu jāmobilizē papildu finansējums, lai apmierinātu visneaizsargāto valstu, jo īpaši vismazāk attīstīto valstu (*LDC*), mazo salu jaunattīstības valstu (*SIDS*) un Āfrikas valstu (kā noteikts Bali rīcības plānā) neatliekamās vajadzības, kā arī jāpalielina katastrofu riska mazināšanai paredzētie resursi. Pēc tam, kad attiecīgajās valstu stratēģijās vajadzības tiks izteiktas skaitliski, kad tiks uzlabota īstenošanai vajadzīgā darbībspēja un Kopenhāgenā tiks panākta

---

11 Pamatojoties uz KPC *POLES* papildu analīzi.

12 Skatīt dienestu darba dokumenta 1. nodaļu.

13 *UNFCCC* sekretariāts.

vienošanās par ieguldījumu orientējošo apjomu, šīs sākotnējās finanšu saistības pēc 2012. gada būs pakāpeniski jāpalielina.

Pamatojoties uz aplēsēm par dažādām finansiālām vajadzībām dažādos posmos, laikā no 2010. līdz 2012. gadam attīstīto valstu piešķirtā publiskā finansējuma summai, kas nepieciešama adaptācijai, klimata pārmaiņu seku mazināšanai un darbībspējas uzlabošanai, vajadzētu būt 5-7 miljardiem euro gadā[14].

2.5. Starptautiskā aviācija un jūras transports — novatorisks finansējuma avots

Saistībā ar iespējamiem finansējuma avotiem Ekonomikas un finanšu padome[15] norādīja, ka „noderīgi būtu pasaules mēroga instrumenti, kas risinātu problēmas saistībā ar starptautiskā gaisa un jūras transporta radītajām emisijām". Tirgus instrumentu izmantošana ar mērķi visā pasaulē samazināt šo nozaru radītās emisijas varētu kalpot par nozīmīgu finansējuma avotu, lai atbalstītu jaunattīstības valstu veiktos seku mazināšanas un adaptācijas centienus. Viens no šādiem instrumentiem ir emisiju ierobežošanas un kvotu tirdzniecības sistēmas. Cita iespēja ir piemērot nodokli par emisijām.

Ja, piemēram, abu šo nozaru radītās emisijas tiktu ierobežotas, emisiju kvotu izsolē gūtos ieņēmumus varētu iekasēt starptautiskā mērogā un tādējādi tie kļūtu par nozīmīgu finansējuma avotu, lai atbalstītu jaunattīstības valstu veiktos seku mazināšanas un adaptācijas pasākumus. Šāds visaptverošs ieguldījums attiecīgi samazinātu atkarību no valstu budžetiem un ikgadējām apropriāciju piešķiršanas procedūrām.

Tomēr ir jāņem vērā problēmas, ar kuram varētu saskarties šādas sistēmas izveidē. Jaunattīstības valstis apgalvo, ka būtu jāievieš diferencēta pieeja, lai risinātu jautājumus saistībā ar šo nozaru radītajām emisijām, savukārt attīstītās valstis pauž bažas par oglekļa emisiju pārvirzi, ko izraisītu spēcīgā konkurence, ja attīstīto valstu un jaunattīstības valstu operatoriem piemērotu dažādas pieejas. Tomēr, lai minētās nozares varētu sniegt nozīmīgu ieguldījumu, ir svarīgi izstrādāt visas pasaules līmeņa sistēmu. Kompromisu varētu panākt, ja visiem operatoriem piemērotu vienotu ierobežojumu un izsolītu visas kvotas, vienlaikus daļu no izsoles ieņēmumiem sadalot starp jaunattīstības valstu valdībām atkarībā no šo valstu emisiju līmeņa un ekonomiskajām iespējām.

2.6. Ieguldījumu noteikšana saistībā ar starptautisko publisko finansējumu

Būs nepieciešams ievērojams publiskais finansējums, kas tiks sniegts dažādos veidos un no dažādiem avotiem. Lai nodrošinātu, ka kopējā ieguldījumu summa ir atbilstoša vajadzībām, Kopenhāgenas nolīgumā būtu jāparedz kopīga vērtējumskala, pamatojoties uz principiem, kas pieņemti, lai noteiktu dažādu valstu finansiālos ieguldījumus. Izveidojot šo vērtējumskalu, būs jāņem vērā katras valsts kopējie centieni, tostarp emisiju mazināšanas saistības. Lai veicinātu noteikumu ievērošanu, valstīm, kuras nepilda savas finanšu saistības, varētu, piemēram, samazināt emisiju kvotas vai arī ierobežot to piekļuvi starptautiskajam publiskajam finansējumam klimata pārmaiņu jautājumiem.

Eiropadome[16] noteica galvenos finansiālo ieguldījumu noteikšanas principus, proti, „maksātspēju" (t.i., IKP) un „atbildību par siltumnīcefekta gāzu emisijām" (neskarot ES pienākumu iekšējo sadali). Šie principi līdzinās pieejai, ko ieteikusi Meksika, lai noteiktu ieguldījumus „Zaļajā fondā". Turklāt tika uzsvērts, ka visiem sadales principiem ir jābūt vispārēji piemērojamiem, t.i., tos nedrīkst attiecināt vienīgi uz attīstītajām valstīm, jo šodien

---

14 Sīkāku informāciju par pasākumiem, kam vajadzētu piešķirt ātru atbalstu, skatīt Komisijas dienestu darba dokumenta 5. nodaļā.

15 Padomes 2948. sanāksme Luksemburgā 2009. gada 9. jūnijā.

16 Briselē, 2009. gada 18.-19. jūnijā.

visām valstīm ir kopīga atbildība par emisijām[17]. Neliels skaits attīstīto valstu un ekonomiski spēcīgāko jaunattīstības valstu rada lielāko daļu globālo emisiju un tām ir visaugstākais IKP. Vismazāk attīstītās valstis būtu jāatbrīvo no visām finanšu saistībām.

Pamatojoties uz šiem parametriem, ES ieguldījums varētu būt no apmēram 10 % (ja tiek izmantots tikai emisiju kritērijs) līdz apmēram 30 % (ja tiek izmantots tikai IKP tirgus cenās). Faktiskais ES ieguldījums būs atkarīgs no relatīvās nozīmes, kas Kopenhāgenas nolīgumā tiks piešķirta katram no šiem diviem principiem. Emisiju kritērijam piešķirot lielāku nozīmi nekā IKP, tiktu radīts papildu stimuls samazināt emisijas, kā arī apliecināta ES savlaicīgi uzsākto pasākumu nozīme emisiju līmeņa samazināšanā. Tā rezultātā attīstītās valstis, kuras rada visvairāk emisiju, ieguldītu salīdzinoši vairāk līdzekļu.

Pieņemot, ka finansējums ātrai īstenošanai būs Kopenhāgenas vispārējā nolīguma daļa, laikposmā no 2010. līdz 2012. gadam 10-30 % lielai ES ieguldījumu daļai atbilstu summa no 0,5 līdz 2,1 miljardam euro gadā. Tomēr ņemot vērā, cik nozīmīga ir savlaicīga darbībspējas uzlabošana un adaptācija, ES vajadzētu apsvērt iespēju paaugstināt sava ieguldījuma līmeni un laikposmā no 2010. līdz 2012. gadam palielināt finansējumu ātrai īstenošanai.

Ja Kopenhāgenas sanāksmē tiks panākta mērķtiecīga vienošanās, ja visas attīstītās valstis un ekonomiski spēcīgākās jaunattīstības valstis sniegs kopīgus ieguldījumus un ja pasaules oglekļa dioksīda emisiju tirgus darbosies ar pilnu atdevi, laikā no 2013. līdz 2020. gadam ES ieguldījums varētu no 0,9–3,9 miljardiem euro gadā palielināties līdz 2–15 miljardiem euro gadā.

1. tabula. Starptautiskā ikgadējā publiskā finansējuma aplēstās vajadzības laikposmā no 2010. līdz 2020. gadam (2 grādu scenārijs) miljardos euro (nemainīgajās 2005. gada cenās)

	2010.–2012. gads (finansējums ātrai īstenošanai)	2013. gads	2020. gads
Klimata pārmaiņu seku mazināšana	1	3-7	10-20
Enerģētika un rūpniecība			*3-6*
Lauksaimniecība un REDD			*7-14*
Adaptācija	2-3	3	10-24
Darbībspējas uzlabošana	1-2	2	1-3
Tehnoloģiju pētniecība, attīstība un demonstrējumi	1	1	1-3
Kopā	**5 – 7**	**9 - 13**	**22 – 50**

[17] Skatīt Komisijas dienestu darba dokumenta 6. nodaļu.

3. ES IEGULDĪJUMS KLIMATA PĀRMAIŅU JAUTĀJUMU PUBLISKAJĀ FINANSĒJUMĀ

3.1. Kāds varētu būt ES ieguldījums

Ja ES sasniegs savu mērķi nodrošināt vērienīgas saistības seku mazināšanas jomā, starptautiskais publiskais finansējums būs nolīguma neatņemama daļa. Papildus ievērojamajam finansējumam, kas ES attīstības atbalsta ietvaros jau ir paredzēts klimata pārmaiņu jautājumiem, ES būs jāspēj sniegt papildu finansējumu cīņai pret klimata pārmaiņām, jo īpaši sākot no 2013. gada, un saskaņā ar Bali rīcības plānu. Šim ieguldījumam jābūt vērienīgam un taisnīgam.

ES risina sarunas kā viens veselums. Ir izskanējuši spēcīgi argumenti par **vienotu un kopīgu** ES ieguldījumu. Tas nodrošinātu ES ieguldījuma saskaņotību un pārredzamību, ļautu veikt šā ieguldījuma godīgu un pārredzamu sadali starp dalībvalstīm, naudas izmaksu procesā nodrošinātu apjomradītus ietaupījumus un pastiprinātu ES lomu nolīguma pienācīgā īstenošanā. Turklāt varētu lietderīgi izmantot ES pieredzi un esošo attīstības atbalstu, kas aptver gandrīz visu pasauli. ES finansējumā nebūtu kopējā apjoma atšķirību, t.i., atsevišķu valstu ieguldījuma summa, tostarp ieguldījumi no EK budžeta, būtu līdzvērtīga ES kopējā ieguldījuma summai.

Nodrošinot vērienīgu un taisnīgu globālo ieguldījumu, ES būs arī jānodrošina, ka šis vienotais un kopīgais ieguldījums tiek sniegts efektīvi un taisnīgi. Lai sniegtu ES finansējumu, pastāv trīs galvenās iespējas, kas viena otru neizslēdz.

(1) Tiešais finansējums no ES budžeta būtu uzticams un pārredzams risinājums. Tas apliecinātu, ka vienā no galvenajiem ES instrumentiem īpaša nozīme tiek piešķirta šodienas nozīmīgākajai politiskajai problēmai. Šis risinājums ļautu izmantot vispāratzītus noteikumus un procedūras, kas ļauj veikt rūpīgu finanšu kontroli, kā arī standarta principus attiecībā uz finansējuma avotiem, turklāt tas ļautu Eiropas Parlamentam pilnvērtīgi piedalīties šajā procesā. Ņemot vērā finansējuma apmēru īstermiņā, šī pieeja ievērojami ietekmētu budžeta kopējo apjomu un arī turpmāko finanšu shēmu. Šādā veidā ES budžets atbilstoši atspoguļotu galveno problēmu, ko turpmākajās desmitgadēs klimata pārmaiņas radīs ES.

(2) Cita pieeja būtu ārpus ES budžeta ietvariem izveidot jaunu kopīgu Klimata fondu, ko finansētu no katras dalībvalsts divpusējiem ieguldījumiem. Šis risinājums varētu arī nodrošināt ES pārredzamību, kā arī elastību, lai izstrādātu ad hoc iekšējās sadales principus kopējā ES ieguldījuma finansēšanai. Tomēr šādam fondam būtu nepieciešams starpvaldību nolīgums/savs juridiskais pamats, turklāt tas nebūtu iekļauts finanšu shēmā un uz to neattiektos pašu resursu maksimālā robeža. Minētajam fondam būtu trūkumi, kas raksturīgi ārpusbudžeta fondiem (nepietiekama pārredzamība, budžeta vienotības principa neievērošana, lielākas grūtības nodrošināt saskaņotību ar citām darbībām, ko finansē no budžeta). Pats galvenais, Eiropas Parlaments nevarētu veikt pārbaudes attiecībā uz šo fondu.

(3) Trešā iespēja būtu, ka dalībvalstis tieši sniegtu savus finansiālos ieguldījumus. Tomēr ir skaidri jānorāda, ka tie ir daļa no ES vienotā un kopīgā ieguldījuma.

Tādējādi ES un dalībvalstu kopējais finansiālais ieguldījums būtu vienāds neatkarīgi no izvēlētā risinājuma vai to apvienojuma.

Būtu pienācīgi jāņem vērā esošie ES pasākumi, kā arī jānodrošina, ka tiek saglabāts *papildinājuma* princips, jo klimata aspekti tiks iekļauti nākamās paaudzes daudzgadu indikatīvajās programmās, jo īpaši ģeogrāfiskajos instrumentos, kas paredzēti jaunattīstības valstīm.

3.2. ES budžeta mobilizēšana līdz 2012. gadam

Lai gan Kopenhāgenas nolīguma galvenā finansiālā ietekme būs jūtama ne agrāk kā pēc 2013. gada, sekmīgas vienošanās gadījumā būtu strauji jāpalielina atbalsts jaunattīstības valstīm, lai tās varētu sagatavoties pārejai, uzlabojot to darbībspēju un sniedzot tehnisko palīdzību. Atkarībā no pieejamajiem līdzekļiem daļa no šā atbalsta būtu jāfinansē no ES budžeta.

Komisija jau ir ierosinājusi ātrās īstenošanas pasākumiem 2010. gadā piešķirt papildu 50 miljonus euro no Kopienas budžeta, ja Kopenhāgenā tiktu panākta vienošanās. Līdzīgas summas būtu nepieciešamas arī turpmākajos gados. Šo papildu līdzekļu piemērotu avotu atrašana būs grūts uzdevums, jo atlikušās rezerves ir ārkārtīgi ierobežotas un esošās programmas jau ir ļoti noslogotas. Varētu izmantot radošus risinājumus un noteikt finansējuma avotu optimālo kombināciju, ņemot vērā gan Kopenhāgenas nolīguma iznākumu, gan finansiālās iespējas.

3.3. Taisnīgs ES ieguldījums Kopenhāgenas nolīgumā pēc 2012. gada

Finansēšanas otrais posms sāksies, kad 2013. gadā stāsies spēkā Kopenhāgenas nolīgums. Iespējams, ka sākot no 2013. gada, vērienīgajam Kopenhāgenas nolīgumam par klimatu būs ievērojama ietekme uz ES un tās dalībvalstu budžetu, kas varētu sasniegt vairākus miljardus euro gadā. Tas varētu radīt problēmas 2013. gadā, tāpēc ka ES budžeta finanšu shēma šim gadam jau ir izstrādāta. Savukārt 2014. gadā un turpmākajos gados šis būs svarīgs jautājums saistībā ar jauno finanšu shēmu, par kuru vēl ir jāpanāk vienošanās.

Šodien visām valstīm ir kopīga atbildība par emisijām. Maksātspējai vajadzētu būt svarīgam elementam, lai noteiktu ieguldījumus kopējos pasākumos, tomēr arī atbildībai par emisijām vajadzētu būt taisnīga un ilgtspējīga nolīguma nozīmīgam elementam.

Divi acīmredzami rādītāji, kas paredzēti, lai noteiktu attiecīgo saistību slogu, un kas jau tiek plaši izmantoti *UNFCCC* sarunās (Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām), ir emisiju apjoms un maksātspēja (IKP). Jo svarīgāks būs IKP kritērijs, jo lielāks būs ES kopīgais ieguldījums. Piemēram, ja tiktu izmantots tikai emisiju kritērijs un ja kopējais starptautiskais publiskais finansējums 2013. gadā būtu 10 miljardi euro, ES kopīgais ieguldījums būtu apmēram 1 miljards euro, savukārt, ja tiktu izmantots vienīgi maksātspējas kritērijs, ES ieguldījums sasniegtu apmēram 3 miljardus euro.

Lai pielāgotu atsevišķu dalībvalstu slogu, varētu izmantot atbilstošus mehānismus.

Jāatgādina, ka, pateicoties klimata pārmaiņu un enerģētikas paketei, ES dalībvalstu rīcībā būs ievērojami lieli ieņēmumi, ko iegūs kvotu izsolēs. Tiesību aktos[18] ir noteikts, ka vismaz 50 % no šiem līdzekļiem ir jāizmanto klimata pārmaiņu jautājumiem vietējā un starptautiskā mērogā. Lai gan ir grūti precīzi paredzēt oglekļa cenu nākotnē un tādējādi arī izsolēs iegūto ieņēmumu apmēru, ir aprēķināts, ka, ja ES 2013. gadā būtu jāfinansē 3 miljardi euro, t.i., lielākā daļa, šī summa atbilstu 7–20 % no kopējiem ieņēmumiem, ko iegūtu kvotu izsolēs. Tādējādi šis ieguldījums būtu pietiekami nosegts ar ieņēmumiem, kas valstu kasēs ieplūst, pateicoties klimata pārmaiņu politikai.

4. EIROPAS APSVĒRUMI SAISTĪBĀ AR KLIMATA JOMAS FINANSĒJUMA DECENTRALIZĒTU UN AUGŠUPĒJU PĀRVALDĪBU

Lai sasniegtu vērienīgos mērķus saistībā ar pasaules klimata pārmaiņu politiku, laikposmā no 2010. līdz 2020. gadam būs ievērojami un strauji jāpalielina fondi un maksājumi, kas

[18] Direktīva 2009/29/EK.

paredzēti klimata pārmaiņu jautājumu finansēšanai, tostarp publiskais finansējums. Šajā nodaļā ir sniegti Eiropas apsvērumi saistībā ar decentralizētas un augšupējas pārvaldības struktūru, kas panākta pēc intensīvām apspriedēm ar daudziem sarunu partneriem visā pasaulē un pamatojas uz ES lielo pieredzi sadarbības jomā[19].

Lai vispārējā pārvaldības struktūra būtu efektīva un taisnīga, tās pamatā jābūt tādiem principiem kā līdzdalība, subsidiaritāte, saskaņotība, pārredzamība, atbildība, rezultātu atalgošana, papildinājums un komplementaritāte.

Attiecībā uz klimata pārmaiņu seku mazināšanu Eiropas apsvērumos kā galvenie instrumenti ir paredzēti valstu plāni par zemu oglekļa emisiju izaugsmi; šajos plānos būtu jāiekļauj visi valstu izstrādātie seku mazināšanas pasākumi, atbalstīto darbību *ex-ante* tehniskā pārbaude, jaunākais centrālais reģistrs par visām darbībām un finansiālo atbalstu, ikgadēja emisiju uzskaite, informācija, kas iegūta, pateicoties nacionālo ziņojumu uzlabotai sagatavošanai, un regulāra salīdzinošā pārskatīšana. Šā procesa atbalstam tiks izmantots neatkarīgs koordinēšanas mehānisms.

Turklāt visām valstīm līdz 2011. gadam būtu jāiesniedz ilgtermiņa plāni par zemu oglekļa emisiju izaugsmi. Lai arī šāds pienākums neattiektos uz vismazāk attīstītajām valstīm, tās būtu jāmudina virzīties uz šo mērķi, nosakot tām elastīgākus termiņus un sniedzot piemērotu atbalstu. Līdz 2011. gadam ES iesniegs arī savu ilgtermiņa stratēģiju par periodu līdz 2050. gadam.

Attiecībā uz adaptāciju ir paredzēta vienkāršota augšupēja pieeja, aicinot adaptāciju pakāpeniski iekļaut valstu attīstības stratēģijās/nabadzības izskaušanas plānos, valstu starpā regulāri koordinēt atbalstu, regulāri sniegt informāciju, izmantojot nacionālos ziņojumus, un dalīties sekmīgajā pieredzē.

Šādas decentralizētas un augšupējas pārvaldības galvenā priekšrocība ir, ka tās pamatā būtu esošās iestādes, kas tiktu atbilstoši reformētas un stiprinātas, kā arī jaunattīstības valstu struktūras (saskaņā ar Parīzes deklarāciju par palīdzības efektivitāti), tādējādi izvairoties no paralēlu struktūru izveides. Jau šodien daudzas divpusējās vai daudzpusējās iniciatīvas tiktu kavētas, ja tās būtu jāiekļauj lielā centralizētā struktūrā. Uz valstu ierosinājumiem balstīta decentralizēta sistēma ieguldītajiem nodrošina lielāku rīcības brīvību attiecībā uz viņu sniegto ieguldījumu efektīvu izmantošanu un tādējādi varētu veicināt lielākus ieguldījumus nekā varētu sagaidīt gadījumā, ja pastāvētu tikai viens centralizēti pārvaldīts daudzpusējs fonds. Tomēr tas neizslēdz iespēju papildus izveidot jaunu fondu, piemēram, Meksikas ierosināto „Zaļo fondu".

Jaunākā reģistru informācija, kā arī regulāri ziņojumi, kas iegūti, piemēram, no ikgadējās emisiju uzskaites un nacionālajiem ziņojumiem, *UNFCCC* ļauj noteikt iztrūkumus un atšķirības finansējumā, kas paredzēts seku mazināšanas un adaptācijas pasākumiem. Šos trūkumus varētu novērst, izveidojot starptautisku augsta līmeņa forumu par starptautisko finansējumu klimata pārmaiņu jautājumiem un piesaistot publisko un privāto struktūru ekspertus šajā jomā. Minētajā forumā, kurā būtu līdzvērtīgi pārstāvēti lēmumu pieņēmēji no attīstītajām valstīm un jaunattīstības valstīm, kā arī starptautiskās finanšu iestādes, būtu jānodrošina *UNFCCC* fondu, daudzpusēju finanšu struktūru un divpusējās starptautiskās sadarbības aģentūru pārraudzība un politiskā vadība, lai garantētu finansējuma taisnīgu sadalījumu starp valstīm atbilstoši seku mazināšanai un adaptācijai paredzēto izdevumu prioritātēm.

---

[19] Skatīt Komisijas dienestu darba dokumenta 8. nodaļu.